

Sygn. akt III AUa 596/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Świerk
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja SA Marcjanna Górską (spr.)
Protokolant: Agnieszka Zdanowicz-Martyna	

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2014 r. w Lublinie

sprawy S. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy S. Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 15 maja 2014 r. sygn. akt VII U 721/13

uchyla zaskarżony wyrok (punkt II) i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 596/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 lutego 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 stycznia 2013 roku w sprawie sygn. akt VII U 3067/12 przyznał S. Ł. prawo do emerytury i ustalił jej wysokość zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).

Odwołanie od tej decyzji złożył S. Ł.. Jak wynika z treści odwołania wnioskodawca nie zgadzał się z decyzją w zakresie wysokości emerytury podnosząc, że nie zaliczono mu do stażu ubezpieczeniowego okresu od 22 kwietnia 1968 roku

do 27 października 1971 roku, t.j. okresu pracy w gospodarstwie rolnym i okresu pracy zawodowej od 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 2000 roku.

Dodatkowo domagał się wyjaśnienia kwestii zaniżenia zasiłku dla bezrobotnych oraz niewypłacania przez Zakład Usług (...) sp. z o.o. – jego byłego pracodawcę wynagrodzeń za pracę w okresie od 1 stycznia 2000 do 31 maja 2000 roku.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, wskazując sposób wyliczenia emerytury.

Na rozprawie wnioskodawca wyjaśnił, że w odwołaniu błędnie wskazał okres niezaliczenia mu okresu pracy w gospodarstwie rolnym. Chodziło mu o zaliczenie nie okresu obejmującego lata 1968-1971 roku, ale od lipca 1977 roku do 27 listopada 1983 roku.

Odnosnie niezaliczenia przez ZUS prawidłowych zarobków wnioskodawca wskazał, że organ rentowy nie zaliczył mu pełnych zarobków w 1999 roku i 2000. Według niego zaliczone zarobki za rok 1999 obejmowały wynagrodzenie za pracę w wysokości 43%, które było odszkodowaniem za pracę w U.. Nie przyjęto natomiast nagrody jubileuszowej. W 2000 roku Spółka nie zapłaciła wnioskodawcy żadnego wynagrodzenia, ale opłaciła składki za 5 miesięcy i jego zdaniem skoro składki zostały opłacone za kwiecień i maj 2000 roku to okres ten powinien być uznany jako okres składkowy. Poza tym zakwestionował wypłacony mu przez Urząd Pracy w 2000 roku zasiłek dla bezrobotnych, gdyż Urząd nie zaliczył mu nagrody jubileuszowej i uznał, że ma udowodnione 20 lat pracy, w konsekwencji, czego zasiłek wypłacił w wysokości 80% a nie według należnych mu 120%. Wnioskodawca domagał się od Sądu, aby odzyskał od Miejskiego Urzędu Pracy różnicę w źle wypłaconym zasiłku oraz by Sąd odnalazł jego nagrodę jubileuszową.

Na ostatniej rozprawie wnioskodawca dodatkowo podniósł, że jego zdaniem nie zaliczono mu okresu służby wojskowej, w trakcie której przebywał na zagranicznych misjach i w związku z tym była to praca w szkodliwych warunkach, za którą ZUS powinien naliczyć mu co najmniej średnie roczne wynagrodzenia.

Wyrokiem z dnia 15 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Lublinie w punkcie I. umorzył postępowanie w zakresie rozstrzygniętym decyzją ZUS Oddziału w L. z dnia 7 marca 2013 roku, w punkcie II. w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że S. Ł. w kwietniu 2012 roku złożył wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył m.in. oświadczenie oraz zeznania dotyczące wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresach od 23 kwietnia 1968 roku do 27 października 1971 roku, od 17 października 1973 roku do 31 marca 1974 roku, od 1 października 1975 roku do 27 listopada 1983 roku oraz inne dokumenty świadczące o pracy w tym gospodarstwie a także świadectwa pracy dotyczące przebiegu okresów ubezpieczeniowych związanych z zatrudnieniem. Wśród nich było zaświadczenie z Urzędu Gminy w T., z którego wynikało, że pracował w gospodarstwie rolnym rodziców i z tego tytułu opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 lipca 1977 roku do 31 grudnia 1983 roku. W kwestionariuszu wskazał okres odbywania służby wojskowej oraz złożył książeczkę wojskową. Organ rentowy do uprawnień przyjął jedynie okres 3 lat, 6 miesięcy i 9 dni pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1 lipca 1977 roku do 9 stycznia 1981 roku, gdyż wnioskodawca od 10 stycznia 1981 roku wymeldował się od rodziców, ale nie przyznał emerytury kwestionując wykonywanie pracy w warunkach szczególnych.

Do uprawnień nie przyjęto zgodnie ze złożonym do akt kapitałowych i emerytalnych świadectwem wydanym przez Zakłady Usług (...) sp. z o.o. w L. okresu wykonywania takiej pracy od 28 listopada 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku. W aktach kapitałowych znajdowały się także zaświadczenia o wysokości wynagrodzeń uzyskanych w tym okresie w Odlewni. Ostatecznie na skutek złożonego odwołania Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 7 stycznia 2013 roku w sprawie VII U 3067/12 ustalił emeryturę od 22 kwietnia 2012 roku (akta VII U 3067/12)

Wykonując powyższy wyrok ZUS dokonał waloryzacji ustalonego kapitału początkowego, dokonał sprawdzenia przebiegu zatrudnienia, oraz na podstawie posiadanych dowodów wynagrodzeń ustalił podstawę wymiaru i (...) wynoszący 84,30%. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wobec braku jakiegokolwiek dokumentacji

potwierdzającej wysokość wynagrodzeń za lata 1999 i 2000 z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Usług (...), minimalne wynagrodzenia: w 1999 roku kwotę 7840,00zł. a za 2000 rok - 2040zł. Do uprawnień organ rentowy przyjął okresy pracy w gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 1964 roku do 9 lipca 1967 roku, od 23 kwietnia 1968 roku do 27 października 1971 roku, od 17 października 1973 roku. do 31 marca 1974, od 1 stycznia 1975 roku do 1 czerwca 1977 roku, w sumie 9 lat i 2 miesiące oraz służbę wojskową od 28 października 1971 roku do 16 października 1973 roku. Nadto organ rentowy uwzględnił jako okres nieskładkowy okres skróconego wypowiedzenia umowy o pracę w Odlewni za kwiecień i maj 2000 roku.

Skarżoną decyzją obliczono emeryturę w 3 wariantach: na podstawie art. 53, art. 26 i 183 ustawy emerytalnej.

Obliczając wysokość emerytury zgodnie z art. 53 do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto: przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1974 roku do 2000 roku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 84,30%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 84,30% przez kwotę bazową 2974,69 zł wyniosła 2507,66 zł. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 19 lat, 9 miesięcy i 15 dni czyli 237 miesięcy okresów składkowych i 2 miesiące i 6 dni okresów nieskładkowych oraz jako uzupełniające 9 lat i 2 miesiące (110miesiący). Wysokość emerytury została wyliczona na kwotę 1523,907zł.

Ostateczna wysokość emerytury stanowiła wynik pomnożenia emerytury pełnej 1523,90 zł. przez proporcję okresów składkowych i nieskładkowych do wszystkich okresów przyjętych do ustalenia prawa do emerytury tj. 239/299 miesięcy wynosi 1218,05 zł .

Obliczając wysokość emerytury zgodnie z art. 26 organ rentowy za podstawę obliczenia świadczenia przyjął kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kwotę kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługiwał wypłata emerytury. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wyliczone świadczenie stanowiło kwotę 1383,45 zł.

Z kolei organ rentowy obliczając wysokość emerytury zgodnie z art. 183 ustawy, wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2012 ustalił, że wysokość emerytury od 22 kwietnia 2012 roku wyniosła: 35 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej 426,32 zł, 65 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej 899,24 zł, t.j. łącznie 1325,56 zł.

Organ rentowy podjął wypłatę emerytury wyliczonej na podstawie art. 26 ustawy albowiem była ona najkorzystniejsza dla wnioskodawcy.

W dniu 19 lutego 2013 roku wnioskodawca złożył zaświadczenie z Miejskiego Urzędu Pracy o wysokości wypłaconego mu zasiłku dla bezrobotnych za okres od czerwca do listopada 2000 roku oraz informację o składkach na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na jego koncie za okres od 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 1999 roku i za okres od 1 stycznia 2000 roku do 31 grudnia 2000 roku, umowę o pracę zawartą z Odlewnią od 1 października 1999 roku oraz raporty miesięczne ZUS (...) za okresy od stycznia 1999 roku do grudnia 1999 roku, z tym że brak było raportu za luty 1999 roku i za okresy od stycznia 2000 roku do kwietnia 2000 roku, z tym, że raporty za styczeń i marzec 2000 roku zawierały „0” podstawę wymiaru składek oraz paski wynagrodzeń za kwiecień- grudzień 1999 roku. ZUS dokonał sprawdzenia podstawy wymiaru składek za rok 1999 i 2000 i ponownie ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury.

Kolejną decyzją z 7 marca 2013 roku (nieskarżoną) ponownie przeliczył emeryturę od 22 kwietnia 2012 roku.

Obliczając wysokość emerytury zgodnie z art. 53 do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tak jak poprzednio od 1974 do 2000, z tym, że uwzględniając za rok 1999 i 2000 udokumentowaną

przez wnioskodawcę podstawę wymiaru składek wynikającą ze złożonych zaświadczeń ZUS (...) i zaświadczenia z MUP ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 88,21%. Podstawa wymiaru została obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 88,21% przez kwotę bazową 2974,69 zł i wynosiła 2623,97 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił okresy w rozmiarze: składkowe - 20 lat, 3 miesiące i 15 dni w związku z uwzględnionym okresem składkowym związanym z pobieranym zasiłkiem dla bezrobotnych w okresie od 20 lipca 2000 roku do 18 grudnia 2000 roku, w tym okres służby wojskowej (243 miesięcy), nieskładkowe - 2 miesiące i 6 dni oraz uzupełniająco – rola 9 lat, 2 miesiące i 29 dni (110 miesięcy), z tym że do ustalenia wysokości emerytury okresy pracy w gospodarstwie rolnym jako okresy uzupełniające przyjęto okres do 25 lat, tj. do 299 miesięcy. Zakład nie uwzględnił okresu: od 1 stycznia 1977 roku do 9 stycznia 1981 roku związanego z okresem pracy w gospodarstwie rolnym.

Wysokość emerytury została obliczona według identycznej zasady jak w poprzedniej zaskarżonej decyzji, tyle, że z uwagi na zmianę ustalonych okresów składkowych zmianie uległy proporcje okresów składkowych i nieskładkowych do wszystkich okresów przyjętych do ustalenia prawa do emerytury. Ostateczna wysokość emerytury stanowiła wynik pomnożenia emerytury pełnej 1561,47 zł przez proporcję okresów składkowych i nieskładkowych do wszystkich okresów przyjętych do ustalenia prawa do emerytury tj. 245/299 miesięcy i wyniosła 1279,47 zł

Emerytura wyliczona na podstawie art. 26 ustawy wyniosła 1383,45 zł, zaś na podstawie art. 183 ustawy wyniosła łącznie 1347,05 zł. W rezultacie najbardziej korzystana była emerytura wyliczona na podstawie art. 26 ustawy, która po waloryzacji stanowiła kwotę 1438,79 zł.

Oceniając ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne. Sąd cytując przepisy art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że zaliczenie jako okresów składkowych okresów ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki oraz wskazane w ustawie okresy pracy bądź prowadzenia gospodarstwa rolnego uwzględnia się do ustalenia prawa do emerytury i jej wysokości nie w każdym dowolnym, pełnym rozmiarze, ale jedynie w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Okresem ubezpieczeniowym niezbędnym do ustalenia prawa do emerytury jest posiadanie 25 lat ubezpieczenia, dlatego też ZUS według cytowanego przepisu pracę w gospodarstwie rolnym mógł uwzględnić jedynie do wysokości niezbędnych 25 lat, nawet w sytuacji, gdy wnioskodawca posiadał większą ilość lat tej pracy. Jednakże lata pracy w gospodarstwie rolnym ponad w sumie wymagane 25 lat ubezpieczenia nie mają już znaczenia dla wysokości jego emerytury.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 56 ust. 1 cytowanej ustawy emerytalnej osobie, której przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględniono okresy pracy w gospodarstwie rolnym określone w art. 10, oblicza się wysokość przysługującego świadczenia jako część świadczenia obliczonego w myśl art. 53, z uwzględnieniem okresów pracy w gospodarstwie rolnym, proporcjonalnie do udziału okresów składkowych i nieskładkowych w okresie stanowiącym sumę okresów składkowych, nieskładkowych i uwzględnionych okresów pracy w gospodarstwie rolnym. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osoby, która udowodniła co najmniej: 20 lat - kobieta lub 25 lat - mężczyzna okresów składkowych albo okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi w rozmiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, lecz wysokość przysługującej jej emerytury oblicza się w myśl art. 53, z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych, bez uwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym. (ust.2)

Świadczenie, którego wysokość ustalono w myśl ust. 1 lub 2, zwiększa się o kwotę odpowiadającą części składkowej emerytury ustalonej według zasad wymiaru określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, z uwzględnieniem całego udowodnionego okresu pracy w gospodarstwie rolnym, z tym że okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym - bez podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu - po ukończeniu 16 roku życia, przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r., uwzględnia się, jeżeli przypadają nie wcześniej niż 25 lat przed ustaleniem prawa do emerytury. (ust.3).

Jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10, emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i

ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru przewidzianych dla części składkowej w przepisach, o których mowa w ust. 3. Zwiększenie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie, o którym mowa w ust. 4, przyznaje się na wniosek zainteresowanego. (ust.4-6).

Odnosząc cytowaną treść przepisu do okoliczności faktycznych sprawy, Sąd pierwszej instancji wskazał, że z karty przebiegu zatrudnienia wynika, że Zakład zaliczył wnioskodawcy następujące okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców:

od 23 kwietnia 1968 roku do 27 października 1971 roku (3 lata. 6 miesięcy 5 dni), od 17 października 1973 roku do 31 marca 1974 roku (5 miesięcy, 15 dni) i od 1 października 1975 roku do 30 czerwca 1977 roku (1 rok, 8 miesięcy i 1 dzień).

Okres od 1 lipca 1977 roku do 9 stycznia 1981 roku (tj. do dnia wymeldowania) nie został zaliczony przez ZUS, ponieważ wnioskodawca nie przedstawił stosownego zaświadczenia z KRUS potwierdzającego fakt opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Organ rentowy zaliczył zatem do wysokości emerytury zgodnie z cytowanymi przepisami okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wnioskodawcy w zakresie uzupełniającym, niezbędnym do ustalenia prawa do tego świadczenia. Sąd zauważył, że zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy - wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek.

Sąd Okręgowy wskazał, że okres zatrudnienia w Zakładzie Usług (...) Spółka z o.o. w upadłości został zaliczony do stażu pracy od 28 listopada 1983 roku do 31 marca 2000 roku na podstawie świadectwa pracy z dnia 31 marca 2000 roku (k. 18 a.e.), zaś okres od 1 kwietnia 2000 roku do 31 maja 2000 roku został prawidłowo zaliczony jako okres nieskładkowy. Stosownie bowiem do treści art. 7 pkt 3 ustawy emerytalnej, okresami nieskładkowymi są okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie. Tak sytuacja zaistniała w przypadku wnioskodawcy. Prawidłowo także, zdaniem Sądu pierwszej instancji, uwzględniony został okres odbywania zasadniczej służby wojskowej. Nie ma natomiast żadnych podstaw prawnych aby za okres odbywania służby do podstawy wymiaru składek doliczać średnie obowiązujące wówczas wynagrodzenie z powodu warunków służby.

Nadto Sąd Okręgowy podkreślił, że do wysokości świadczenia Zakład przyjął podstawy wymiaru składek udokumentowane przez wnioskodawcę stosownymi dokumentami. Prawidłowo zostały przyjęte podstawy za rok 1999. ZUS w skarżonej decyzji ustalając wysokość emerytury przyjął za ten rok minimalną podstawę wymiaru składek. Wnioskodawca dopiero w dniu 19 lutego 2013 roku złożył informację o składkach na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego w ZUS za okres od stycznia do grudnia 1999 roku oraz raporty miesięczne ZUS (...), przy czym brakuje raportu za luty 1999 roku. Również z zestawienia składek na koncie wnioskodawcy wynika, że za luty 1999 roku nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że nie jest prawdziwe twierdzenie wnioskodawcy, iż ZUS zaliczył wnioskodawcy za rok 1999 wynagrodzenie w wysokości 43% odszkodowania za pracę w URSUSIE. Przeciwnie w zaskarżonej decyzji ponieważ wnioskodawca początkowo nie udokumentował zarobków, było przyjęte wynagrodzenie minimalne a dopiero po złożeniu dodatkowych dokumentów ustalono wysokość emerytury zgodnie z dołączonymi dowodami.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że w dniu 19 lutego 2013 roku wnioskodawca złożył zaświadczenie z Miejskiego Urzędu Pracy o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zarejestrowania jako bezrobotny oraz o okresach i wysokości wypłacanego zasiłku dla bezrobotnych. Zasadnie zatem organ rentowy kolejną decyzją z dnia 7 marca 2013 roku, uwzględnił do stażu pracy okres od 1 czerwca 2000 roku do 30 listopada 2006 roku, tj. okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych oraz uwzględnił do podstawy wymiaru świadczenia zamiast dotychczas przyjętego wynagrodzenia minimalnego za okres od 1 stycznia 1999 roku do 31 marca 2000 roku podstawę wymiaru

składek wykazaną w poświadczeniu ZUS. Po przeliczeniu stażu pracy i podstawy wymiaru emerytury nadal dla wnioskodawcy najkorzystniejsze jest świadczenie obliczone zgodnie z art. 26 w/w ustawy w wysokości 1 438,79 zł (od 1 kwietnia 2013 roku).

Sąd Okręgowy stwierdził, że nie ma podstaw do tego, aby do ustalenia wysokości emerytury przyjmować nagrodę jubileuszową jakoby wypłaconą wnioskodawcy w 1999 roku. Abstrahując od tego, że wnioskodawca w ogóle nie udowodnił kiedy, przez kogo i w jakiej wysokości wypłacono mu przedmiotową nagrodę, to i tak nagroda ta nie miałaby wpływu na wysokość świadczenia emerytalnego, gdyż od wypłaconej nagrody jubileuszowej nie odprowadza się składek na ubezpieczenia społeczne a w konsekwencji nie wchodzi ona do podstawy wymiaru. Wynika to z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. (Dz. U. z dnia 29 grudnia 1998 r.) wydanego na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887), które stanowi w § 1 że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zwanych dalej "składkami", stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887), zwanej dalej "ustawą" oraz § 2. Natomiast z § 2 ust. 1 pkt 1 wynika, że podstawy wymiaru składek nie stanowią następujące przychody: nagrody jubileuszowe (gratyfikacje), które według zasad określających warunki ich przyznawania przysługują pracownikowi nie częściej niż co 5 lat

Zupełnie błędne, zdaniem Sądu Okręgowego, jest stanowisko wnioskodawcy, że nagroda ta miałaby jakikolwiek wpływ na wysokość ustalonego przez Urząd Pracy w 2000 roku zasiłku dla bezrobotnych a w tej sytuacji absolutnie pozbawione podstaw jest żądanie by Sąd uzyskał dla wnioskodawcy od urzędu pracy różnicę w niewypłaconym w pełnej wysokości w 2000 roku zasiłku dla bezrobotnych.

Konkludując, Sąd Okręgowy stwierdził, że ZUS prawidłowo ustalił w zaskarżonej decyzji wysokość emerytury wnioskodawcy na podstawie posiadanych dokumentów i prawidłowo zweryfikował wysokość świadczenia w decyzji z dnia 7 marca 2013 roku po przedłożeniu dodatkowej dokumentacji dotyczącej dodatkowych okresów składkowych związanych z pobieraniem zasiłkiem dla bezrobotnych oraz wysokości podstawy wymiaru składek za rok 1999 i 2000.

Stąd też w tym zakresie objętym rozstrzygnięciem decyzją z dnia 7 marca 2013 roku postępowanie podlegało umorzeniu. W decyzji tej ZUS uwzględnił wnioskodawcy udokumentowane wynagrodzenia za rok 1999 i 2000 oraz dodatkowy okres ubezpieczenia związany z pobieraniem zasiłkiem dla bezrobotnych. Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że istotnie po przeliczeniu na podstawie dodatkowych dokumentów, złożonych przez wnioskodawcę emerytura wypłacana wnioskodawcy nie uległa zmianie. Jednakże nie oznacza to, że uwzględnienie dodatkowego okresu ubezpieczenia, związanego z pobieraniem zasiłkiem dla bezrobotnych oraz z udowodnioną (wyższą niż minimalna) podstawą wymiaru składek za rok 1999) nie wpłynęło na wysokość ustalonej emerytury. Należy pamiętać, że w zaskarżonej decyzji jak i w decyzji z 7 marca 2013 roku wysokość emerytury wnioskodawcy obliczano w trzech wariantach. Każdy z nich ma inne zasady. I tak okazało się, że ustalając wysokość emerytury skarżoną decyzją najkorzystniejsza jest emerytura obliczona w myśl art. 26 ustawy emerytalnej a więc emerytura zależna od wysokości zewidencjonowanych, zwaloryzowanych składek na koncie, kwoty kapitału początkowego i przyjętego średniego dalszego trwania życia.

Emerytury obliczone tak na podstawie art. 53 jak i 183, po uwzględnieniu dodatkowej dokumentacji uległy podwyższeniu w stosunku do wysokości obliczonej w decyzji z 8 lutego 2013 roku, ale nie była to zmiana na tyle istotna by przekroczyć wysokość emerytury ustalonej na podstawie art. 26 ustawy.

Dowody, które złożył wnioskodawca miały wpływ na ustalenie wysokości emerytury według zasad z art. 53 i 183. Nie miały wpływu na emeryturę z art. 26, która zależy od kapitału początkowego i składek na koncie.

Z tego względu Sąd Okręgowy na podstawie powołanych wyżej przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne a na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 477¹³ k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie objętym decyzją z 7 marca 2013 roku.

Apelację od tego wyroku (rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II) złożył wnioskodawca S. Ł. domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie przez Sąd zgłaszanych przez niego wniosków dowodowych i tym samym błędne ustalenie stanu faktycznego.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że ZUS nieprawidłowo ustalił, że udowodniony przez niego okres składkowy wynosi 20 lat, 3 miesiące i 15 dni, podczas, gdy z jego wyliczeń wynika, że powinien wynosić 21 lat, 3 miesiące i 15 dni. Dowodem potwierdzającym posiadanie takiego okresu składkowego jest według apelującego wypłacona mu w lipcu 1999 roku nagroda jubileuszowa za 20 lat pracy oraz fakt posiadania 130 akcji Spółki Akcyjnej (...) serii (...) o numerach od (...) do (...) albowiem taka liczba była przyznawana tylko osobom z co najmniej 20 – letnim stażem pracy. Nieprawidłowo, według skarżącego, organ rentowy uznał jako nieskładkowy okres od 1 kwietnia do 31 maja 2000 roku, t.j. skrócony okres wypowiedzenia, za który nie otrzymał żadnego odszkodowania. Nadto apelujący podniósł, że krzywdzące jest dla niego pominięcie przez Sąd faktu zapłaty składek za miesiące styczeń, marzec oraz kwiecień 2000 roku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna w sposób skutkujący uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji albowiem Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy.

Wskazać należy bowiem, dzielając w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 22 listopada 2013 roku, III CZ 57/13 (LEX nr 1422039), że oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu (wniosku) i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania wyjaśniającego, czy błędów w związku z subsumcją ustalonych faktów pod normę materialnoprawną. Przez pojęcie "nierozpoznania istoty sprawy" w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. należy rozumieć nierozstrzygnięcie o żądaniu stron, czyli niezajątkowanie przedmiotu sporu.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu zaistniałym w rezultacie złożonego przez S. Ł. odwołania od decyzji z dnia 8 lutego 2013 roku była wysokość ustalonej ubezpieczonemu emerytury. Kwestionując prawidłowość wyliczenia świadczenia, skarżący wskazywał na bezpodstawne pominięcie przez organ rentowy okresów ubezpieczenia, nieuwzględnienie wypłaconych mu świadczeń oraz uiszczonych składek. W tej sytuacji orzeczenie merytoryczne kończące postępowanie w sprawie winno odnosić się do wskazanego wyżej żądaniu skarżącego.

Tymczasem rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II zaskarżonego wyroku w brzmieniu: „w pozostałym zakresie odwołanie oddala”, w sytuacji, gdy w punkcie I stwierdzono, że „umarza się postępowanie w zakresie rozstrzygniętym decyzją ZUS Oddziału w L. z dnia 7 marca 2013 roku”, nie może być uznane za rozstrzygnięcie o roszczeniach ubezpieczonego zawartych w odwołaniu i sprecyzowanych w toku postępowania.

Rozstrzygnięcie sądu o żądaniach stron wynika bowiem z formuły sentencji orzeczenia (art. 325 k.p.c.) a nie z jego uzasadnienia, czy też z innych dokumentów, do których orzeczenie to się odwołuje. Wypowiadając się w przedmiotowej materii Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 stycznia 1968 roku, III CRN 420/67 (LEX nr 6271) stwierdził, że „sentencja orzeczenia powinna rozstrzygać o żądaniu stron w sposób samodzielny. Redakcja sentencji, w której sąd odsyła do pism procesowych i czyni z ich treści integralną część orzeczenia, jest niedopuszczalna”. W sytuacji zatem, braku wskazania w punkcie I wyroku (będącego w swej istocie postanowieniem) w zakresie jakich roszczeń konkretnie (żądań) ubezpieczonego postępowanie zostało umorzony, to forma orzeczenia zawartego w punkcie II wyroku, nie stanowi rozstrzygnięcia o istocie sprawy. Wady tej nie konwaliduje treść uzasadnienia zaskarżonego

wyroku albowiem o treści wyroku, jak wyżej wskazano, decyduje nie uzasadnienie, lecz jego sentencja (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 1969 roku, II CR 139/69, OSN 1970, nr 2, poz. 38).

Z powyższych względów i na podstawie art. 386 § 4 k.p.c Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.